

## บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยการบริหาร ศึกษาการกระจายอำนาจการบริหาร ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับการกระจายอำนาจการบริหารในสถานศึกษา และเพื่อสร้างสมการเชิงทำนายความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับการกระจายอำนาจการบริหารในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ในกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 186 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เกี่ยวกับปัจจัยการบริหารที่สัมพันธ์กับการกระจายอำนาจการบริหารในสถานศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS For Windows สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

## ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัจจัยการบริหาร ในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาทางด้านพบว่า ปัจจัยด้านสถานศึกษา ด้านผู้บริหารสถานศึกษาและด้านการมีส่วนร่วมขององค์กรคณะบุคคล อยู่ในระดับมาก
2. การกระจายอำนาจการบริหารในสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาทางด้านพบว่า ด้านการบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคลและด้านการบริหารทั่วไปอยู่ในระดับมาก

\* นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

\*\* ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

\*\*\* กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

3. ปัจจัยการบริหารสถานศึกษาโดยรวมมีความสัมพันธ์กับการกระจายอำนาจการบริหารในสถานศึกษาพบว่าปัจจัยการบริหารมีความสัมพันธ์กับการกระจายอำนาจการบริหารในสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และปัจจัยการบริหารสามารถอธิบายความแปรผันของการกระจายอำนาจการบริหารในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ได้ร้อยละ 33.10

4. ผลการวิเคราะห์สมการเชิงทำนายระหว่างปัจจัยการบริหารกับการกระจายอำนาจการบริหารในสถานศึกษาได้สมการดังนี้

สมการในรูปคะแนนดิบ

$$\begin{aligned} \text{การกระจายอำนาจการบริหารในสถานศึกษา} &= 0.756 + 0.123 (\text{ปัจจัยด้านสถานศึกษา}) \\ &+ 0.628 (\text{ปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษา}) \\ &+ 0.192 (\text{ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมขององค์กร} \\ &\text{คณะบุคคล}) \end{aligned}$$

สมการในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\begin{aligned} \text{การกระจายอำนาจการบริหารในสถานศึกษา} &= 0.127 (\text{ปัจจัยด้านสถานศึกษา}) + 0.486 \\ &(\text{ปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษา}) + 0.220 \\ &(\text{ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมขององค์กร} \\ &\text{บุคคล}) \end{aligned}$$

คำสำคัญ: ปัจจัย , ด้านสถานศึกษา , ด้านผู้บริหาร , ด้านการมีส่วนร่วมขององค์กรคณะบุคคล , การกระจายอำนาจการบริหารในสถานศึกษา

## ABSTRACT

The objectives of this study were to find out the administrative factors related to the decentralization of school administration under Nakhon Si thammarat Educational Service Area Office 3 and to predict the relationship between administrative factors and the decentralization of school administration by using prediction equation. The questionnaires designed by the researcher were used to collect data from 186 school administrators. The SPSS for Window program was used to analyze data. The statistics such as percentage, mean, standard deviation and multiple regression analysis were used.

The results of the study were as follow:

1. The school administrative factors in general were at a high level. When each aspect was considered, it was found that the school factor, the school principal factor and the participation of staff were also at a high level.

2. The level of decentralization of school administration in general was at a high level. When each aspect was considered, the result was that the academic

administration, budget administration, personnel administration and school general administration were also at a high level.

3. The factors of school administration in general were significantly related to the decentralization of school administration at 0.01 level and the school administrative factors could predict the decentralization of school administration about 33.10 percent.

4. The result of the prediction equation between the school administrative factors and the decentralization of school administration in schools were as shown in the prediction equation below.

The Raw Algebraic Equation

$$\begin{aligned} \text{The decentralization of school administration} = & 0.756 + 0.123 \text{ (School factor)} \\ & + 0.628 \text{ (School principal factor)} \\ & + 0.192 \text{ (The participation of staff)} \end{aligned}$$

The Standard Algebraic Equation

$$\begin{aligned} \text{The decentralization of school administration} = & 0.127 \text{ (School factor)} + 0.486 \\ & \text{(School Principal factor)} + 0.220 \\ & \text{(Participation of staff)} \end{aligned}$$

**Keywords:** administrative factors, decentralization of school administration, School factors, School principle factors, The participation of stuffs.

## บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพ เพื่อให้เป็นกำลังสำคัญต่อการขับเคลื่อนกิจกรรมในสังคมทำให้เกิดความเจริญก้าวหน้าในการพัฒนาประเทศตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 หมวด 3 ว่าด้วยสิทธิ หน้าที่ของคนไทย มาตรา 49 กล่าวว่า "รัฐต้องจัดการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปีให้อย่างทั่วถึงและมี คุณภาพโดย "ไม่เก็บค่าใช้จ่าย" ทั้งนี้เพื่อผู้เรียนเป็นผู้มีความรู้ ความคิด ความสามารถ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และรับผิดชอบต่อสังคม โดยได้รับทักษะและคุณค่าที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต ด้านการพูด การเขียน การคิดคำนวณ การวิเคราะห์และสังเคราะห์ด้วยเหตุผลเชิงวิทยาศาสตร์ ส่วนด้านคุณค่าที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิตคือคุณธรรมจริยธรรมและจิตใจที่ดีงาม และการสืบสานเอกลักษณ์ของท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีงามของชาติ จากความสำคัญดังกล่าว การศึกษาจึงเป็นประเด็นที่ผู้ที่เกี่ยวข้องต้องให้ทุกส่วนของสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาทุกฝ่ายคือบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรการปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันทางสังคมอื่นมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (All for Education) แนวทางการปฏิบัติในการจัดการศึกษาตามมาตรา 76 และ 78 กล่าวว่ารัฐต้องกระจายอำนาจและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายและการตัดสินใจในการวางแผน

พัฒนาเศรษฐกิจ สังคม การเมือง รวมทั้งตรวจสอบการใช้อำนาจของรัฐ ทุกระดับ (สุวดี อุปปินใจ, น.ป.ป., หน้า 292)

ประเวศ วะสี (2546, ออนไลน์) กล่าวว่า “การศึกษาสำหรับคนทั้งหมด (Education for all) ) จะเป็นไปได้ก็ต่อเมื่อสังคมทั้งหมดเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา การศึกษาไม่ใช่เรื่องของครู โรงเรียน หรือกระทรวงศึกษาธิการเท่านั้น แต่ทุกส่วนของสังคมต้อง เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาหรือสังคมทั้งสังคมต้องเป็นไปเพื่อการศึกษาเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้” และเสนอแนวคิดให้มีการกระจายอำนาจในการจัดการศึกษา โดยกล่าวว่า “การกระจายอำนาจไปสู่สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และจังหวัดให้สามารถริเริ่มสร้างสรรค์ การเรียนรู้เองและจัดการศึกษาเอง ทั้งนี้โดยมีความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ (Accountability) โดยมีกลไกการตรวจสอบที่เป็นอิสระและเข้มแข็ง การกระจายอำนาจไปเช่นนี้จะทำให้เกิดนวัตกรรมทางปัญญาขึ้นเต็มประเทศ” จากแนวคิดการมีส่วนร่วมของโรงเรียนและชุมชนเพื่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานดังกล่าวมาที่เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนในกระบวนการพัฒนาเป็นการเปิด โอกาสให้ประชาชน ได้พัฒนาศักยภาพในการบริหารจัดการปัญหาได้ด้วยตนเอง เพื่อประโยชน์ส่วนตัว ครอบครัวและชุมชน ตลอดจนสามารถสนองตอบต่อการกระจายการพัฒนาได้อย่างเต็มที่ และทั่วถึง ดังนั้นการพัฒนาที่ต้องการเน้นความเข้มแข็งของชุมชน ให้สามารถพึ่งตนเองได้โดยมีเศรษฐกิจชุมชนที่มั่นคง ชุมชนจะต้องสามารถควบคุมการจัดการศึกษาได้มากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน โดยรัฐจะต้องเปลี่ยนแปลง รูปแบบการบริหารงานสถานศึกษาที่กำกับ ดูแลโดยตรงจากหน่วยของรัฐเป็นการจัดการศึกษา ในรูปขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งประกอบด้วยผู้นำชุมชน ผู้ปกครองนักเรียน ครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้แทนองค์กรท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ฝ่ายการศึกษาของรัฐ และผู้ทรงคุณวุฒิ ที่มีหน้าที่กำหนดนโยบาย กำกับดูแลและตรวจสอบการบริหารของสถานศึกษา โดยการมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น การกำหนดนโยบายที่ดี ซึ่งต้องมาจาก พ่อ แม่ ประชาชน ผู้นำชุมชน ซึ่งจากแนวคิดการมีส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในชุมชน

การกระจายอำนาจทางการศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการต้องยึดเงื่อนไขและหลักสำคัญเพื่อให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีพลังและมีประสิทธิภาพคือ 1. ยึดโรงเรียนเป็นศูนย์กลางในการตัดสินใจ (School Based Decision Making) ซึ่งเป็นแนวคิดที่มุ่งให้โรงเรียนมีอิสระในการตัดสินใจด้วยตนเอง โดยยึดประโยชน์ที่จะเกิดกับนักเรียนเป็นสำคัญ 2. การมีส่วนร่วม (Participation) กำหนดให้บุคคลหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษามีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการร่วมแสดงความคิดเห็นหรือร่วมกำกับดูแล เป็นต้น 3. การกระจายอำนาจ (Decentralization) การกระจายอำนาจด้านการบริหารจัดการศึกษาด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารทั่วไป

ให้คณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบ 4. ความรับผิดชอบตรวจสอบได้ มีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบและภารกิจของผู้รับผิดชอบ หลักความรับผิดชอบนี้ถือว่าใครได้รับมอบหมายหน้าที่ใดต้องรับผิดชอบทำงานนั้นให้เกิดผลดีที่สุดและต้องสามารถตรวจสอบความสำเร็จได้ เพื่อเป็นหลักประกันคุณภาพการศึกษาให้เกิดขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550, 1)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาต้องรับภาระในการจัดการศึกษาด้านนโยบายการศึกษาที่รัฐแสดงต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติว่า “เร่งรัดการปฏิรูปการศึกษาโดยยึดคุณธรรมนำความรู้ มุ่งมั่นที่จะขยายโอกาสทางการศึกษาของประชาชนให้กว้างขวางและทั่วถึง โดยคำนึงถึงการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ เสริมสร้างความตระหนักในคุณค่าของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ความสมานฉันท์ สันติวิธี วิถีประชาธิปไตย พัฒนาคนโดยใช้คุณธรรมเป็นฐานของกระบวนการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงความร่วมมือของสถาบันครอบครัว ชุมชน สถาบันศาสนา และสถาบันการศึกษา การจัดการศึกษาที่เน้นการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และท้องถิ่น ซึ่งถือว่าเป็นนโยบายสำคัญ กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดมาตรการเพื่อนำนโยบายการกระจายอำนาจไปสู่การปฏิบัติ 5 ประการ คือ มาตรการที่ 1. จัดระบบการกระจายอำนาจด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป สำหรับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรการที่ 2 พัฒนาผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์ และครูแกนนำ ของเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงและสามารถขยายผลได้เต็มพื้นที่ มาตรการที่ 3. นำร่องการบริหารจัดการแบบกระจายอำนาจในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีศักยภาพและความพร้อมในทุกเขตพื้นที่ มาตรการที่ 4. เปลี่ยนสถานะของอุดมศึกษาของรัฐที่เป็นส่วนราชการและมีศักยภาพและความพร้อมเป็นสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐตามความสมัครใจของแต่ละแห่ง มาตรการที่ 5 จัดระบบการกระจายอำนาจไปสู่สถานศึกษาด้านอาชีวศึกษาดามหลักการบริหารที่ใช้สถานศึกษาเป็นฐาน การนำนโยบายไปปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายจำเป็นต้องอาศัยปัจจัยเกื้อหนุนที่เหมาะสมทั้งด้านสถานศึกษา ผู้บริหาร กรรมการสถานศึกษา และปัจจัยอื่น ๆ อีกมากมาย หากผู้บริหารทั้งระดับสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งเป็นผู้นำนโยบายไปดังกล่าวปฏิบัติที่มีความรู้ความเข้าใจเป็นอย่างดีก็จะเอื้อต่อความสำเร็จอย่างมาก

จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงศึกษาว่า มีปัจจัยการบริหารใดบ้างที่มีความสัมพันธ์กับการกระจายอำนาจการบริหารในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 และผู้ที่เกี่ยวข้องได้นำผลการศึกษาไปใช้ในการวางแผนการบริหารการศึกษาใน 4 ด้านคือ ด้านบริหารวิชาการ บริหารงบประมาณ บริหารงานบุคคลและงานบริหารทั่วไป

### วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยการบริหารในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3
2. เพื่อศึกษาการกระจายอำนาจการบริหารในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับการกระจายอำนาจการบริหารในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3
4. เพื่อสร้างสมการเชิงทำนายความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับการกระจายอำนาจการบริหารในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3

### กรอบแนวคิดของการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับปัจจัยการบริหารมีความสัมพันธ์กับการกระจายอำนาจการบริหารในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ผู้วิจัยได้นำแนวคิดของเรดและคนอื่นๆ (Reid and other, 1988, 24-29) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียน ได้แก่ ปัจจัยด้านการบริหาร ปัจจัยด้านครู ปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษา ปัจจัยด้านโรงเรียน ซึ่งเป็นตัวแปรสำคัญที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียน และยังสอดคล้องกับสมจิตร์ อุดม (2547, หน้า 63) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนเอกชน พบว่า ปัจจัยระดับนักเรียน ปัจจัยระดับครู และปัจจัยระดับผู้บริหาร ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนเอกชน และสอดคล้องกับนงลักษณ์ ทองบางหวง (2549, หน้า 5-6) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการศึกษาระดับขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาระนอง พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของจังหวัดระนองคือ ปัจจัยด้านสถานศึกษา ปัจจัยด้านครู และปัจจัยด้านชุมชน นำมาเป็นกรอบทฤษฎีพื้นฐานในการกำหนดปัจจัยการบริหารมีความสัมพันธ์กับการกระจายอำนาจการบริหารในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ดังนี้

ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม
1. ปัจจัยด้านสถานศึกษา 1.1 ทรัพยากรทางการศึกษา 1.2 สภาพแวดล้อมของสถานศึกษา 2. ปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษา 2.1 ทัศนคติผู้บริหารสถานศึกษา 2.2 พฤติกรรมผู้นำ 3. ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมขององค์กร 3.1 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้น พื้นฐาน 3.2 ชุมชน 3.3 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	การกระจายอำนาจการบริหารใน สถานศึกษา 4 ด้าน 1. การบริหารวิชาการ 2. การบริหารงบประมาณ 3. การบริหารงานบุคลากร 4. การบริหารทั่วไป

### วิธีดำเนินการวิจัย

#### ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 314 สถานศึกษา ประกอบด้วยผู้บริหารจำนวน 356 คน

#### กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 จำนวน 186 คนจากประชากรทั้งหมด 356 คน โดยอาศัยตารางสำเร็จรูปเครจซีและ มอร์แกน (มลิวัลย์ สมศักดิ์, 2543; หน้า 99-100)

#### การหาคุณภาพเครื่องมือการวิจัย

1. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วนำเสนอประธานและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์และให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข

2. นำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งเป็นผู้มีความรู้ความสามารถด้านการบริหารการศึกษา มีประสบการณ์ด้านการบริหารไม่น้อยกว่า 5 ปี และมีความรู้ความสามารถด้านวิชาการ 5 ท่าน เพื่อพิจารณาความสอดคล้องกับนิยามศัพท์แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่มีดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ .50 ขึ้นไป และปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

3. นำไปทดลองใช้ (Try - Out) กับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 35 คน นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบิก ( $\alpha$  - Coefficient (มลิวัลย์ สมศักดิ์, หน้า 2548, 156) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ.93 จัดว่าเป็นแบบสอบถามที่มีมาตรฐานสามารถนำไปใช้เก็บข้อมูลได้

4. นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิจัยเป็นครั้งสุดท้ายเพื่อตรวจสอบ และแนะนำเกี่ยวกับการทำฉบับที่สมบูรณ์ สำหรับการใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

### การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอนหนังสือแนะนำตัวจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราชถึงผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. นำแบบสอบถามไปให้ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 และนัดวันรับแบบสอบถามคืน โดยผู้วิจัยติดตามเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง ภายในเวลาที่กำหนดได้แบบสอบถามคืนทั้งหมด 170 ชุดคิดเป็นร้อยละ 91.40

### การวิเคราะห์ข้อมูล

1. แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยการบริหาร ด้านสถานศึกษา ด้านผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการมีส่วนร่วมขององค์กรบุคคล วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นรายข้อรายด้าน และโดยรวมทุกด้าน แล้วแปลผลตามเกณฑ์ของบุญชม ศรีสะอาด (2535, หน้า 99)

2. แบบสอบถามเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ การบริหารในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 แล้วแปลตามเกณฑ์ของบุญชม ศรีสะอาด (2535, หน้า 99)

3. หาค่าความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับการกระจายการบริหารในสถานศึกษา โดยวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ( Multiple Regression Analysis)

### เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านสถานศึกษา ด้านผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการมีส่วนร่วมขององค์กรคณะบุคคล มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการกระจายอำนาจการบริหารในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณ (Rating Scale) ค่า 5 ระดับตามแนวคิดของ ลิเกิร์ต กำหนดตัวเลือกไว้ 5 ระดับ

### สรุปผลการวิจัย

1. ปัจจัยการบริหารในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าปัจจัยทั้ง 3 ด้านอยู่ในระดับมาก
2. การกระจายอำนาจการบริหารในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับมาก
3. ปัจจัยการบริหาร โดยรวมมีความสัมพันธ์กับการกระจายอำนาจการบริหารในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 พบว่าปัจจัยการบริหารมีความสัมพันธ์กับการกระจายอำนาจการบริหารในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และปัจจัยการบริหารสามารถอธิบายความแปรผันของการกระจายอำนาจการบริหารในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ได้ร้อยละ 33.10
4. เพื่อสร้างสมการเชิงทำนายความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับการกระจายอำนาจการบริหารในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ได้สมการเชิงทำนายในรูปคะแนนดิบดังนี้

#### สมการในรูปคะแนนดิบ

$$\begin{aligned} \text{การกระจายอำนาจการบริหารในสถานศึกษา} &= 0.756 + 0.123 (\text{ปัจจัยด้านสถานศึกษา}) \\ &+ 0.628 (\text{ปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษา}) \\ &+ 0.192 (\text{ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมขององค์กรคณะบุคคล}) \end{aligned}$$

### สมการในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\begin{aligned} \text{การกระจายอำนาจการบริหารในสถานศึกษา} &= 0.127(\text{ปัจจัยด้านสถานศึกษา}) + 0.486 \\ &(\text{ปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษา}) + 0.220 \\ &(\text{ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมขององค์กรคณะ} \\ &\text{บุคคล}) \end{aligned}$$

### ข้อเสนอแนะ

#### ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากข้อค้นพบของการวิจัยที่พบว่า ปัจจัยการบริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 โคจรรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านผู้บริหารสถานศึกษามีระดับมากที่สุด ดังนั้นในการบริหารจัดการในสถานศึกษาผู้บริหารสถานศึกษาถือเป็นบุคคลสำคัญที่จะนำพาสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จ
2. จากข้อค้นพบของการวิจัยที่พบว่า การกระจายอำนาจการบริหารงบประมาณในสถานศึกษายังอยู่ในระดับต่ำสุดเมื่อเปรียบเทียบกับการกระจายอำนาจด้านการบริหารงานวิชาการด้านการบริหารงานบุคคลและด้านการบริหารทั่วไป ผู้บริหารควรมีการกระจายอำนาจการบริหารงานงบประมาณให้ผู้ปฏิบัติงานในสถานศึกษามีส่วนในการร่วมกันกำหนดนโยบายวางแผนและร่วมรับผิดชอบเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการสถานศึกษา
3. จากข้อค้นพบของการวิจัยที่พบว่า การกระจายอำนาจการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษาอยู่ระดับในสูงสุดดังนั้นในการบริหารจัดการสถานศึกษาถือว่าบุคคลในสถานศึกษาเป็นทรัพยากรที่มีค่าและมีความสำคัญผู้บริหารควรเอาใจใส่ ดูแล ให้ความผูกพันให้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและตัดสินใจร่วมกับผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อเป็นการสร้างแรงงูงใจในการปฏิบัติงาน มอบหมายงานให้ครูปฏิบัติงานตรงกับความต้องการและความสามารถของตน

#### ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยตัวแปรอื่น ๆ ที่สัมพันธ์กับการกระจายอำนาจการบริหารในสถานศึกษา เช่น จำนวนครูและบุคลากรทางการศึกษา
2. ควรมีการศึกษากการกระจายอำนาจทางการศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพของการจัดการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. ควรมีการศึกษาปัจจัยการบริหารที่สัมพันธ์กับการกระจายอำนาจทางการศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอื่น ๆ

4. การศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับปัจจัยการบริหาร ที่สัมพันธ์กับการกระจายอำนาจทางการศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3

### บรรณานุกรม

- นงลักษณ์ ทองบางหรง. (2549). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษา  
ระนอง. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. บัณฑิต  
วิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- บุญชม ศรีสะอาด.(2535). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ประเวศ ะสี. (2546).ปฏิรูปการศึกษาถิ่นอำนาจจัดการศึกษาให้กับประชาชน. [Online]. Available :  
<http://www.geocities.com/Siamintellect/intellecets/praves/articles.htm>, [2551,ตุลาคม13].
- มลิวัดย์ สมศักดิ์.(2548). เอกสารประกอบการสอนรายวิชาวิทยาการวิจัย. นครศรีธรรมราช :  
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- สุวดี อุปปีนใจ. (2548). การปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับของชุมชนบ้านนาทอง  
อำเภอสี จังหวัดลำพูน. วิทยานิพนธ์ สาขาการบริหารการศึกษา:มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สมจิตร อุดม. (2547). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารโรงเรียนเอกชนระดับ  
ประถมศึกษาในภาคใต้. วิทยานิพนธ์การศึกษาคุณวุฒิปริญญาตรี สาขาการบริหาร  
การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). รายงานการศึกษาวิจัยการศึกษาสภาพ  
การดำเนินการกระจายอำนาจการจัดซื้อจัดจ้างระดับโรงเรียน.กรุงเทพฯ : สำนักงาน  
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- Reid;Ken;Hopkins,Dawid&Holly,Peter. (1998). *Toward the Effective School*. Oxford;Basic  
Blackwell Ltd.